

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 1004. An consuetudine jus asyli aliaque immunitas respectu actionum, rerum, personarum tolli possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

doctrinam dicere posse Principes revocare praeogativas, immunitates, privilegia concessa Ecclesiae, si damnatum aliquod ex eorundem privilegiorum continuatione & conservatione saeculari politica sequatur) Item Castrop. *tom. 1. tr. 3. d. 4. p. 31. §. 1. n. 4.* citatis. Suarez. Sanch. Pont. Item ex eo, quod tale immunitatis privilegium concessum sit non subditis, adeoque transeat in contractum, ideoque sit irrevocabile juxta reg. *sicut ab initio. c. de alt. & obl.* communiter receptam à Canonistis & Juristis in *L. fin. c. de LL. & cons. Princip.* ac ita tenent Innoc. in *c. novit. de judic. n. 6.* Abb. *n. 13.* Felin. *n. 9.* Cardin. *cons. 147. n. 5.* Decius *cons. 407. n. 18.* Barbat. *L. 4. cons. l. 2.* pluresque alii citati à Delb. *l. c. n. 17.* Ut etiam ex eo probatur, quod repetere res deo oblatas (quale esset immunitas illa concessa Ecclesiae) sit sacrilegium; ac denique, quod Pontifices & Concilia, quae sunt supra Christianos Principes, illam immunitatem ab illis concessam confirmarint.

3. Resp. tertio in specie immunitas quoque seu jus asyli non est de jure divino, sed de jure civili & canonico, seu de jure canonico approbrante & confirmante in hoc jure civile, prout patet ex *c. 6. & c. fin. h. t.* & ita cum communione tenent Ambrosin. *de immunit. c. 1. n. 3.* Decian. *tr. crim. l. 6. c. 25. n. 2.* Fagund. *in praecep. Eccl. prac. l. 4. c. 4. n. 59.* Bonac. *p. 3. de prac. 1. de sal. q. 7. §. 1. n. 1.* Covar. *L. 2. var. resol. c. 20. n. 2.* Laym. *l. 4. tr. 9. c. 3. n. 1.* Suar. *de relig. tom. 1. l. 3. c. 8. n. 9.* Zoës *h. t. n. 6.* Pirh. *h. t. n. 15.* pluresque alii apud Delb. *c. 16. du. 2. f. 2. n. 2.* quem miror pro opposito citari à Reiffenst. *h. t. n. 21.* qui etsi adhaereat nostrae responsioni tanquam communiori; contrarium tamen, quod nimirum jus asyli etiam in novo testamento, sit juris naturalis & divini positivi non esse improbabile ostendit. Quam oppositam tuentur Farrinac. *in Append. de immunit. C. 2. n. 9.* & Tusch. *Tom. 4. lit. S. Conclus. 59. num. 1.* Dian. *p. 4. tr. 1. resol. 44. & p. 6. tr. 1. resol. 29.* Cened. *in 99. Can. q. 42. n. 6. & seq.* & plures alii apud Delb. *l. c.* quorum quidam esse juris naturalis, quidam etiam esse juris divini positivi sentiunt contra quos tamen satis manifeste est, quod licet secundum congruentiam quandam juris naturalis talis immunitas Locis sacris competere videatur, lex tamen naturalis, etiam supposita loci sanctitate, id absolute non praecipiat, uti ex eo probatur, quod extractio rei à loco sacro, ut debitas poenas luat, quantum est de se, neque contra cultum divinum, neque reverentiam loco sacro debitam, aut aliàs intrinsece mala; sed potius juri divino naturali volenti delicta coerceri debitis poenis, & non manere impunita, ne aliàs bono publico & innocentum incolumitati non satis prospectum videatur conformis, sed neque lex ulla divina positiva amplius existet, dum ea quae in lege veteri certa refugii seu asyli loca constituta, una cum cæteris judicialibus & caeremonialibus legis Moisaicae per legem novam seu gratiae expiravit, nec ulla alia similis ei per Christum substituta. Ad hæc, si esset juris divini, sive naturalis, sive positivi immutari minui, etiam à Papa nec consuetudine tolli possunt, cum tamen per Pontifices jus asyli immutatum & quoddam certas personas & crimina restrictum & limitatum juxta *C. inter alia, h. t.* & teste Laym. *l. c. n. 2.* & variis locis consuetudine ei derogatum. De quo tamen sit specialis

Quest. 1004. An consuetudine jus asyli

aliave immunitas respectu actionum rerum, personarum, tolli possit.

Resp. in hoc non consentire AA. nam primò hoc ipso, quòd jus asyli aliaque immunitas Ecclesiastica non sit de ullo jure divino, sed solùm de humano, contra quòd juxta *c. fin. de consuet.* valida est & licita consuetudo legitime praescripta, vi illius immunitatem illam minui aut tolli posse, tenent Barb. *L. 2. juris Eccl. n. 82.* Engels. *h. t. n. 9.* & Covar. apud Reiffenst. *h. t. n. 26.* etiam non obstante quòd ad talem consuetudinem deficiat expressus consensus Papae, ipsaque talis consuetudo contra immunitatem Ecclesiasticam videatur à jure reprobata, & in judicio contradictorio nunquam asserta & confirmata; eò quòd ad consuetudinem, etiam contra legem legitime inducendam, non requiritur expressus consensus Principis aut confirmatio illius in judicio contradictorio. De quo videntur dicta *L. 1. tr. 4. de consuet.* jura vero reprobantia talem consuetudinem loquantur de immunitate reali & personali, & non de immunitate locali asylo- rum, vel dum ejus quoque meminerunt, reprobant & annullant solùm consuetudines praeteritas, non futuras, quae adhuc licite & valide induci possunt contra legem, etsi per clausulam: *non obstante quacunque consuetudine* praecedentes eam sublatae sint: ita fere Reiffenst. *n. 76.* ad quae tamen quòd dicendum patebit ex mox subjungendis, quamvis & ipse Reiffenst. *n. 27.* cum Engels. *h. t. n. 9.* addat, non esse huic consuetudini favendum, si totum tollat aut nimirum minuat jus asyli, utpote quòd non tantum tam jure canonico quam civili firmiter statutum, sed & moribus gentium ab omni aëvo stabilitum, ac in ratione venerationis sacris locis debita fundatum ad dictamen aliquod naturale propius accedat. Illud addens certum esse, quòd consuetudo contra jus asyli regulariter non praesumatur; cum sit quid facti, adeoque probanda legitime ab asserente eam. Quin & contrarium non tantum de jure asyli, sed & de immunitate, quae Ecclesiastici quoad res personaque suas immunes sunt ab oneribus & jurisdictione Principum, eam per consuetudinem, etiam immemorabilem tolli aut minui non posse, absolute tenent *Gl. in c. ult. de consuet. V. r. rationabilis.* Abb. *inc. Clerici de judic. n. 5. & 6.* Lupus *de libert. Eccl. p. 1. q. 6.* Martha *de jurisdict. p. 4. cas. 63. & seq.* Suar. *de immunit. l. 5. c. 4. n. 10.* Azor. *Tom. 1. l. 15. c. 13. q. 8.* Tanner. *de def. libert. eccl. c. 16.* Sperel. *decis. 103. n. 45.* Guttier. *99. pract. l. 1. q. 1. n. 12.* & alii quos citat & sequitur Delb. *c. 1. du. 15. f. 1. n. 1. & n. 15. c. 4. du. 31. n. 5.* contra Covar. *in pract. q. 41. n. 5. & c. 35.* & Clarum *L. 5. sent. 5. pract. crim. q. 36. n. 3.* Nav. *c. 27. man. n. 70.* Farin. *tit. de inquisit. q. 8. n. 3.* Joan. Garciam. *de nobilit. Gl. 9. n. 44.* Villalob. *in com. opin. V. Clericus. n. 80.* Cutell. & alios apud Delb. docentes immunitatem non quidem in totum sed ex parte & in particulari tolli posse per consuetudinem ut v. g. Magistratus saecularis in certis causis, aliàs ad Magistratum Ecclesiasticum spectantibus jurisdictionem exercent. Verum contra derogationem immunitatis, tam ex parte, quam ex toto vi consuetudinis est, quòd fieri id nequeat, neque per modum revocationis, interveniente nimirum scientia, & sic tacito consensu Pontificis, cum constet illum hujusmodi consuetudini non praebere consensum tacitum approbativum; sed potius eam expresse reprobare & damnare per generalia edicta & per Bullam aënae quot annis coram Principum Oratoribus publicari solitam & Bullam Urban. VIII.

edram 5. Junii. 1641. extendentes se ad quascunque consuetudines contra libertatem Ecclesiasticam non tantum novas ex eo tempore, quo publicari ceperunt, inductas, sed & impostero inducendas, & quasque antiquas, non obstante, quod interdum ad majus malum evitandum tolleretur contrarium. Neque etiam per viam prescriptionis. cum consuetudo damnata à Conciliis & decretis Pontificum ut irrationabilis & corruptela (qualis est hæc, utpote nervum Ecclesiasticæ disciplinae infringens, ut Abb. & Gl. cit.) non possit viâ prescriptionis legem abrogare, prout constat ex C. ult. de Consuet. Ad hæc ubi incapacitas possidendi est in præscribente (qualis est in seculari exercendi jurisdictionem in Ecclesiasticos) nullo tempore procedere potest prescriptio, multoque minus, etiamsi ejus initii non sit memoria, privilegio æquiparari potest, quin & eam nisi auctoritate & adminiculo legis necesse est. Hæc verò prescriptio contra libertatem Ecclesiasticam nullum neque ex Jure canonico, neque civile tale adminiculum habet. Delb. l. c. n. 8. & seq. Et quod nequidem ex parte immunitatis derogari possit, specialiter ex eo probatur, quod Jura, Concilia, Pontificum Decreta, dum abrogant consuetudinem talem ut corruptelam, non loquuntur de consuetudine generali, hoc est, in universum vel in omnibus casibus & causis, tam criminalibus quam civilibus immunitatem tollente, cum in nullo regno catholico talis consuetudo induci attentata fuerit sed de particulari, ut patet ex C. Cleric. de Jud. ex Bulla cœnæ. Possè tamen adhuc esse locum prescriptioni per tempus, cujus initii memoria non est, dum secularis Magistratus exercens jurisdictionem in Ecclesiasticos, fundat se, non in mera consuetudine sed in titulo rationabiliter & bona fide prescripto (qualis est privilegium Apostolicum, de quo paulo post) tradit Delb. de immunit. C. 4. du. 31. n. 11. & 12. remittens ad Nav. in man. C. 27. Vasq. 1. 2. d. 197. C. 4. n. 32. Azor. p. 2. L. 10. C. 7. q. 7. Bonac. de censur. d. 1. q. 15. p. 4. Filliac. Tom. 1. tr. 16. C. 10. n. 258. Cutell. de immunit. Eccles. L. 1. q. 9. 2. n. 7. & seq. & alios. Talem verò consuetudinem immemorabilem legitime prescriptam fundatam in privilegio Apostolico posse ex rationabili causa tolli & revocari à Pontifice, non secus ac ipsum privilegium, in quo fundatur, citato pro hoc Suar. astruit Delb. n. 13. quin etiam facta inter Ecclesiæ Prælatos & Principem sæcularem concordia, eaque à Pontifice confirmata super immunitate minuta, adhuc ex gravi ad publicum spectante causa revocari. Idque sive concordia ideo tantum facta, ut intelligatur, quousque privilegium gratuito concessum se extendere debeat; quia, ut jam dictum, ipsum tale privilegium revocari potest. Sive concordia in pactum onerosum & reciprocum transierit, ut patet ex generali doctrina, juxta quam privilegia, licet à Principe ob merita vel imposito onere concessa ex tali publica gravissima causa ex plenitudine potestatis revocari possunt; cum talis casus semper in concessione & concordia ipsa exceptus censeatur ex eo, quod bonum publicum semper privato præferri debeat, motamen parti privilegiatæ damnium inde secutum compensetur. Ita fere Delb. l. c. n. 16. & 17. cum Suar. de LL. L. 8. C. 37. n. 5. Cutell. l. c. L. 2. q. 96. Baldel. L. 5. d. 40. Nequit tamen Papa sine justa causa immemorabilem cum constante fama & traditione de concessio Privilegio prescriptam consuetudinem vel privilegium præsertim per modum

contractus vel concordia concessum revocare; ut id colligitur ex plurimum Pontificum responsis in unum collectis in Decreto Gratian. *Caus. 25. q. 2.* & absolute tenent Suar. *in def. fid. L. 4. C. 24. n. 21.* Gonz. *ad reg. Cancell. Gl. 26. n. 5.* Sallicet. *de Leg. pot. l. 2. C. 15. n. 90.* Cutell. l. c. q. 2. n. 2. & seq. & alii, quos citat & sequitur Delb. n. 21. ex ea etiam ratione, quod, cum Principes sæculares privilegia à se concessa revocare sit indecorum, multò magis dedecet Pontificem, qui in integritate & constantia fulgere debet, hæc in parte superari à Principibus sæcularibus, ut dicitur in C. *per tuas. de Donat.*

Quæst. 1005. Quid Pontifex possit quoad tollendam vel minuendam libertatem Ecclesiasticam.

1. **R**esp. primò: Summus Pontifex (cum ei data non sit potestas in destructionem, sed solum in ædificationem) nequit sine justa causa in aliquo immunitati Ecclesiasticæ renunciare, essetque talis renunciatio nulla & irrita, & si facta, revocari debet. Delb. l. c. C. 4. d. 31. n. 18. cum communi. Si tamen ab initio ex justa & rationabili causa facta & concessa Magistratui sæculari hic & nunc jurisdictione aliqua in Ecclesiasticos, & dein hæc concessio ob rerum & temporum mutationem evaserit iniqua; quia v. g. in contemptum statûs Ecclesiasticæ & Ecclesiæ detrimentum vergere incipiat, à Papa revocanda est.

2. **R**esp. secundo: potest nihilominus Pontifex vel Concilium generale de immunitate Ecclesiastica etsi ea esset juris divini, ex justa causa, nimirum urgentissimis casibus, quæ commune bonum vel totius Ecclesiæ aut regni alicujus respiciunt, remittere & Principibus sæcularibus permittere, vel etiam committere, ut adversus Ecclesiasticos aliquam jurisdictionem exerceant, vel aliqua tributa exigant, ita ut eis suam potestatem deleget cujus delegationis & concessionis illi capaces sunt. Ita Suar. *de immunit. l. 4. p. 2.* Aufr. *de pot. sæcul. in Eccles. reg. 1. fall. 12.* Dian. *loc. mox cit. n. 112.* Nav. C. 27. n. 6. Menoch. *de rein. poss. remed. 3. n. 35.* Delb. C. 1. du. 2. S. 3. n. 5. & plures apud illum. Quin & posse quosdam Ecclesiæ Prælatos inferiores aliquid contra immunitatem & libertatem Ecclesiasticam fieri permittere, si sine scandalo vel majoris mali periculo id impedire nequeant, tradit Delb. C. 1. du. 2. S. 1. an. 15. idque probat exemplo Apostoli provocantis ad Cæsarem non nolentis directe judicari, saltem de jure, sed ut inferioris Judicis iniquam sacrilegam & toti nascenti Ecclesiæ perniciosam sententiam declinaret, pro quo remittit ad Turrect. *in C. si adjutorium dist. 10. n. 3.* & seq. Azor. *Tom. 1. L. 5. C. 12. q. 1.* Castillo *in 3. sent. Tom. 2. d. 16. de potest. Papa. q. 12. n. 7.* August. *Triumph. de potest. Eccl. p. 6. a. 8.* & alios.

3. **R**esp. tertio: tamen igitur Papa pro ratione tempotum & occasionum libertatem illam restringere & ampliari possit, non potest tamen, etsi non sit nisi de jure humano, eam tollere totaliter, id est, quoad omnes Clericos, omnia onera & causas; quia non potest tollere, quod rectæ Ecclesiæ gubernationi necessarium est, cum non sit data ei potestas in destructionem; sed neque Pontifex sit Dominus absolute bonorum sedis suæ datorum à Principibus primario quidem Christo, & Pontifici ut Vicario ejus. Unde is non est nisi dispensator illorum prudens & fidelis, ut D. Gregor. *Epist. 37.*